

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Аніщенко Г.Ю.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Уманського національного університету садівництва
м. Умань, Україна*

Розвиток вищої освіти нерозривно пов'язаний з активними процесами цифровізації. Немає жодної галузі знань чи зайнятості сьогодні, яка б у своєму розвитку не опиралась на сучасні інформаційні технології. Здійснюючи підготовку фахівців, дуже важливо поєднувати теорію та практику таким чином, щоб рівень практичних навичок відповідав реальним запитам роботодавців та був достатнім для швидкої інтеграції у роботу. Компанії мають бути зацікавлені в тому, щоб не витрачати час на перепідготовку молодих спеціалістів, а одразу включати їх в роботу за фахом, що, очевидно, передбачає формування у майбутніх фахівців відповідного набору якостей та компетентностей. Серед них провідне місце належить цифровій грамотності, що є ключовим при відборі претендентів на вакантні посади. Крім того, не менш важливим є цифрова гнучкість, адже у змінних умовах потрібно швидко перелаштовуватись на роботу у нових програмних продуктах. Тому ще зі студентських лав варто опановувати чим більше програм, платформ для того, щоб мати більші шанси для працевлаштування та додаткові кадрові переваги серед множини претендентів. Все це визначає актуальність подальшого поглиблення у майбутніх фахівців цифрових компетентностей, що матиме безпосередній вплив на якість виконуваної роботи у майбутньому.

Питанням удосконалення цифрової компетентності випускників присвячені наукові праці Волинець В.І., Головай Н.М., Гордополова Н.В., Жукова Т., Канцедал Н.А., Осадча О., Плікус І. та інші. Незважаючи на це підготовка майбутніх фахівців у сфері обліку і оподаткування та їх готовність виконувати свої функції в умовах цифрової економіки є динамічним явищем та потребує постійного дослідження і напрацювання кроків з удосконалення.

Метою наукового дослідження є аналіз сучасних підходів до поглиблення цифрових умінь випускників при здобутті освіти зі

спеціальності «Облік і оподаткування» галузі знань «Управління та адміністрування».

З розвитком цифрових технологій та засобів комунікації постійно удосконалювались та нині трансформуються способи отримання інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. Для того, щоб бути готовим до роботи в професії потрібно не просто досконало знати бухгалтерські програми, а й розміти як налаштовуються система управління підприємствами, як інформаційні технології впроваджувати у практику. Оскільки програми змінюються, то потрібно знати не меню програмних продуктів, а принципи роботи їх алгоритмів, що дозволить легко налаштовуватись до роботи в умовах застосування іншого / нового софту. Оскільки число програмних продуктів для ведення обліку, складання звітності збільшується, то поглиблення цифрової компетентності у фахівців є невід'ємною складовою їх професіоналізму. Якщо навіть 5 років тому бухгалтер міг вести облік вручну та здавати звітність до контролюючих органів особисто, то за умови повної ізоляції при COVID-19 цілком очевидними стали он-лайн комунікації, збір та обробка інформації з допомогою інформаційних технологій, підготовка представлення даних на нових платформах, нові способи просування продукції. Бухгалтерський облік охоплює усі ці процеси, тому він не може не відповідати сучасним запитам. Вказані фактори обумовили поштовх до одержання абсолютно нових особистих якостей, поглиблення знань, набуття нових умінь і навичок роботи з комп'ютерною технікою, використовуючи при цьому локальні програми на окремих ділянках обліку, так і загальні, які повною мірою автоматизують усю діяльність суб'єктів. Прискорення цьому процесу додали перші місяці початку повномасштабного вторгнення, коли потреба збереження даних та обслуговування бізнес-клієнтів через бухгалтерські програмні продукти перейшли на новий – «хмарний» рівень. За оцінками Плікус І., Жукової Т., Осадчої О., у найближчому майбутньому «бухгалтерську сферу очікують зміни, ключовими каталізаторами яких стануть блокчейн, штучний інтелект, BigData» [3]. Саме ринок цифрової епохи диктує «виклики і завдання, а також нові компетентності» [2, с. 33]. Під впливом інформатизації економічних відносин трансформується бухгалтерська професія, зокрема її сучасні вимоги і значення фахівців з обліку і оподаткування: «бухгалтери вже перестають бути фіксаторами здійснених подій, а стають активними учасниками системи менеджменту підприємства, приймаючи на себе додаткові функції аналітика, прогнозиста, контролера тощо» [1, с. 808].

Цифровізація проникла в облік як на комерційних підприємствах, так і в суб'єктів державного сектору. Флагманами цифрового розвитку є фінансово-кредитні установи та банківський сектор зокрема.

Здійснюючи підготовку фахівців, навчальні заклади повинні тісно співпрацювати із роботодавцями, вивчати їх реальні запити, адекватно втілювати їх у освітніх програмах, постійно розширювати перелік програмних продуктів до опанування та реалізувати це в уміннях здобувачів освіти. Враховуючи вище перелічене, виконання вказаних завдань нерозривно пов'язана із цифровими компетентностями самих педагогів. З боку закладів освіти щорічно переглядаються освітні програми, коригуються основні компоненти, доповнюються переліки вибіркових дисциплін. З іншого боку, викладачі активно впроваджують нові методи навчання, а освітній процес удосконалюється через впровадження сучасних технологій навчання, які стимулюють цифрові складові здобуття освіти. З іншого боку, взаємодія освіти та бізнесу дозволяє готувати кадри безпосередньо під потреби конкретних роботодавців. Перспективність даної складової професійного встановлення випускників полягає у тому, що зацікавленими є усі залучені сторони, кожна з яких отримує свої переваги: здобувачі – гарантоване працевлаштування та уміння працювати із опанованими програмними продуктами; заклади освіти – осучаснення змісту й завдань освітнього процесу, розробка нових авторських курсів, поглиблення процесу унікальної ідентифікації освітніх програм; роботодавці – зменшення витрат на підготовку чи перепідготовку кадрів та швидку їх віддачу.

Для ефективного (швидкого та якісного) впровадження професійних цифрових продуктів в освіту необхідно, щоб розробники платного програмного забезпечення більш активно залучались у цей процес, надаючи безкоштовні демоверсії та навчальні матеріали для студентів. Це сприятиме активізації цифрових знань та підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців.

Таким чином, цифровізація економіки загалом та сфери бухгалтерського обліку нерозривно пов'язані між собою. Питання формування цифрових компетентностей є багатоаспектним та потребує в першу чергу удосконалення педагогічної майстерності, зміни освітнього процесу, перегляду освітніх програм. Цей процес має відбуватись за рахунок тісної співпраці закладів освіти із роботодавцями.

Список використаних джерел:

1. Головай Н.М., Волинець В.І., Гордополова Н.В. Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку та їх вплив на розвиток бухгалтерської професії в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 17. С. 806–809. URL: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/163.pdf> (дата звернення: 05.12.2023).

2. Канцедал Н.А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. *Облік і фінанси*. 2019. № 1 (83). С. 28–34. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-28-34](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-28-34) (дата звернення: 07.12.2023).

3. Плікус І., Жукова Т., Осадча О. Модель професії бухгалтер в епоху цифрових трансформацій: ключові напрями компетентностей бухгалтера. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 1 (12). С. 200–205. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/72623/1/Plikus_future_accountant_profession.PDF (дата звернення: 08.12.2023).